СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 70. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТИ, вівторок, 10-го квітня 1945 — No. 70. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, April 10, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ПІДГОТОВЧІ НАРАДИ ДЛЯ СКЛАДЕННЯ ТОЧНОГО ПЛЯНУ МІЖНАРОДНЬОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

У понеділок 9. квітня розпочалися у Вашинґтоні наради для підготови до конференції у Сан Франсиско. Наради будуть двоякі: Окремо членів американської делеґації, а окремо визначних знавців різних справ із Великої Пятки.

Американські делеґати на конференцію мають за завдання уложити засади політики свого краю для дебат вчасі конференції в додатку до цих засад, які вже встановлено на нарадах в Домбартон Овкс.

Знавці міжнароднього права із Злучених Держав, Англії, Росії, Китаю і Франції зійшлися в департаменті стейту для підготови статуту міжнароднього суду справедливости. Ці самі знавці мають теж підготовити плян для створення опікунчої ради для передвоєнних мандатів і кольоній.

СЛАБНЕ НАДІЯ НА МИР В КОПАЛЬНЯХ.

Три підкомітети, які працюють для начерку нового контракту між копальняними підприємцями і робітниками в копальнях мягкого вугілля прийшли до висновку, що їхня праця даремна. Один з власників копалень виявив причину невдачі в тому, що майнери ставлять зависокі домагання й тому підприємці не хочуть дальше вести переговорів. Він цього переконання, що спір буде вирішений урядовими чинниками, тобто Воєнною Радою Праці.

АЛІЯНТСЬКІ ПЛІННИКИ ТЕРПЛЯТЬ ВІД БОМБ.

Воєнний департамент у Вашинґтоні оприлюднює вісти про втрати, яких зазнають аліянтські вояки, що попали в німецький полон, коли американські летуни виконують повітряні наїзди на Німеччину. Нераз буває, що німці перевозять плінників з одних таборів у другі, а тоді через непорозуміння американські летуни кидають на них бомби. Ґенерал бриґадир Б. М. Брайен, який про це говорив, не закриває цього нещастя і висловлює своє здивування, що так діється. Він пояснює це хіба тим, що в Німеччині загальний хаос і наші летуни не можуть мати докладних звісток про найновіші пересування німців, а з тим і про перекидання плінників.

НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛА ПОХОВАЛИ В АМЕРИЦІ.

У бараках німецьких воєнних плінників у Комо, у стейті Мисисипі помер німецький ґенерал Ганс фон Шуберт, який перебув першу війну і брав участь у теперішній. Його тіло виставлено в бараковій каплиці, а потім домовину покриту свастикою відпровадили німецькі полонені офіцири й мужва серед відповідних церемоній до воріт табору. При воротах перебрали домовину американські вояки і відвезли її на недалекий таборовий цвинтар, де поховали з військовими почестями.

ПРАВОСЛАВНИЙ МИТРОПОЛИТ ЗА БЕЗПОЩАДНІСТЬ СУПРОТИ НІМЦІВ.

Екзарх советської патріяршої церкви, і голова архидієцезії на Алевтах та Північної Америки митрополит Венямин промовляв три години в неділю, 8. квітня на зібранню у Вашинґтон Ирвинґ Гайскул в Ню Йорку. Він заявив, що в Совєтах слідний небувалий підем релігійного духа і висловив велике признання для маршала Сталіна за поміч при віднові релігійного життя. Водночас Венямин зажадав безпощадного трактування німців. „Нема мови про справедливість супроти вбивників" — кликав митрополит. Він теж гостро нападав на католиків за те, що вони „нагло стали прихильниками миру. Це ті самі католицькі священики" — говорив Венямин, „що мовчали, коли їх фашистівські приятелі вбивали жінок і дітей в Еспанії і коли Гітлер плюндрував Европу, вбиваючи міліони людей".

ДОЗВОЛЯЮТЬ НА ВІДЛОЖЕННЯ СЛУЖБИ.

Спільна комісія різних федеральних аґенцій згодилася на відложення військової служби для 20,000 фахових робітників у віці понад 30 літ. Таким робітникам дають цертифікати. Їх видають порівні департамент війни й фльоти. Перед тим такий робітник мусить перейти провірку комісії, в якій засідають представники Поборової Служби, обох згаданих департаментів, Ради Воєнної Продукції й Воєнної Комісії Робучої Сили.

ВИЗНАЧНИЙ БАНКИР ПОПОВНИВ САМОГУБСТВО

Директор Першого Національного Банку в Ню Йорку, визначна фіґура в фінансовому світі як колишній президент Банку Міжнародньої Загоди, застрілився серед нападу мелянхолії.

Венезуеля й Арґентина підняли наново дипльоматичні взаємини

Уряд Венезуелі оприлюднив вістку, що між цею країною і Арґентиною навязано поновно дипльоматичні взаємини. Це є рішальний крок для поновного приняття Арґентини до Пан-Американської Юнії.

У вашинґтонських дипльоматичних колах панує переконання, що після відновлення звязків з одною американською републикою негайно й інші держави підуть тим самим слідом. Коли південно-американські републики відновлять повні дипльоматичні звязки з Арґентиною, тоді і Злучені Держави знесуть всякі обмеження, які заряджено минулого липня для торговельних звязків з Арґентиною.

ОРЕҐОН МОЖЕ ВТРАТИТИ ПРИСТАНЬ ДЛЯ ТОРҐІВЛІ З СОВЄТАМИ

Місто Портленд, у стейті Ореґон, як пристань над Тихим океаном, зацвило буйним життям вчасі постачання товарів з Америки до Совєтів на підставі Ленд-Лізу. Тому, що між Совєтами й Японією був мир, Совєти могли безпечно перевозити американські продукти до Владивостоку, а звідти на Сибір і до европейської Росії. Коли Совєти виповіли Японії договір про ненапад, експорт з Америки до Совєтів може бути під обстрілом японців і тому Портленд може втратити своє значіння, як головна пристань для експорту до Совєтів.

Зогляду, що Середземне і Чорне море стало вже вільним від загрози німецьких субмарин, експорт до Совєтів може перенестися із заходу на схід Америки.

НІМЦІ ПРОГРАЛИ ВІЙНУ ЩЕ ПЕРЕД РОКОМ

Пропаґандивний відділ департаменту стейту викінчив свою проґраму аґітації за мир при помочи радіових промов. Минулої суботи промовляв ще асистент секретаря стейту Арчибалд МекЛіш і Джуліюс Голмс. Цей останній виявив, що німці знали ще перед роком, що вони програли війну. Від тоді вони почали класти пляни під третю світову війну.

МекЛіш від себе сказав, що постанову в Ялті про признання трьох голосів для Совєтів треба було перетримати якийсь час у тайні, хоч ця справа була несподіванкою для великого числа американських дипльоматів.

ВІДГУКИ ВИСТУПУ РОСІЇ ПРОТИ ЯПОНІЇ

„Старс енд Страйпс", орган американської армії, що виходить у Лондоні, привитав відкликання совєтським союзом невтрального пакту з Японією як велику вістку війни, та заповідь остаточної участи Росії в війні на Пацифіку.

„Ізвестія", офіціяльний орган совєтського уряду, виступив з гострою статтю проти Японії за її піддержування Німеччини проти Совєтського Союзу. Стаття одначе не дає ніякого натяку, що станеться по упливі речинця, на який був зроблений пакт про невтральність.

Тимчасом японська пропаґанда потішає населення, що Росія не може відразу йти до війни проти Японії, але щойно по упливі речинця, себто по році.

БЕНЕШ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ РЕОРҐАНІЗУЄ УРЯД

Едвард Бенеш, президент Чехословаччини, прибув уже до Чехословаччини та взявся негайно до реорганізації чеськословацького уряду. На чолі міністерського кабінету поставлено Ферлінґера, що досі був чеськословацьким амбасадором у Москві. У Лондоні це вважають доказом, що новий уряд поведе політику приязни супроти Росії. У кабінеті є 4 комуністів.

НАЙШЛИ НАЦІСТИЧНИЙ СКАРБ

У копальні соли коло міста Меркерса в Німеччині американські військові інжинири найшли сховані там нацистичним урядом склади золота. Покищо найдено 4,000 мішків золотого буліону, разом ваги 50 тон. Кожна тона варта міліон долярів.

ЧЛЕН КОРОЛІВСЬКОГО РОДУ ПОЗБАВЛЕНИЙ ПОСТУ АДМІРАЛА

Загальне обурення італійської преси викликала вістка, що на одному бенкеті князь Аоста, кузин короля Віктора Емануеля, сказав, що італійські судді, котрі засуджують італійських фашистів, повинні бути розстріляні. Остаточно „лютенант ґенерал царства" заявив, що він покарав князя позбавляючи його посту адмірала італійської фльоти та засуджуючи його на арешт.

ФІНЛЯНДІЯ ШУКАЄ ПРИЯЗНИ З РОСІЄЮ

Відкриваючи ново вибраний фінський сойм, президент Фінляндії, маршал Манергайм, заявив, що Фінляндія мусить створити тривалі приязні взаємини зо совєтським Союзом.

АМЕРИКАНЦІ ЗВІЛЬНИЛИ ПОЛЬСЬКОГО ПРИМАТА

Завдяки поступови американських військ у Німеччині вийшов на волю кардинал Авґуст Гльонд, 63-літній римо-католицький примат Польщі, котрого німці держали в монастирі в Віденбріку.

ЩО ЛИШИЛОСЯ З ЯПОНСЬКОЇ УКРІПЛЕНОЇ ПОЗИЦІЇ?—Ця сцена, сфотографована на острові Іво, представляє укріплене місце, з якого японці спинювали американський наступ. Як його здобуто, знайдено тільки порожні пачки, в яких була амуніція, яку вже вистріляно. З цього місця розходились підземні тунелі на всі сторони і тими тунелями достарчувано амуніцію різним частинам.

ЗАТОПИЛИ ЯПОНІЇ НАЙБІЛЬШИЙ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ

Американська Пята Фльота розбила японську повітряну атаку коло Окінави, а потім у пятницю повела офензиву повітрям і морем проти японської фльоти, завдаючи їй доймаючу поразку. Американці затопили японцям шість воєнних кораблів, у тому числі „Ямато", найбільший воєнний корабель японської воєнної фльоти. Бій зведено на Східнім китайськім Морю, яких 50 миль на південний захід від Кіюшу, найбільше південного острова Японії.

У суботу, коло 10. години рано, американські літаки вдарили на фльотилю з 10 воєнних кораблів, що заслоняли 45,000-тоновий корабель „Ямато", та, сконцентрувавши бомби й торпеди на „Ямато" й два кружляки, затопили їх по завзятім бою. По 30 хвилинах бою „Ямато" пішов на дно, роздертий вибухом бомб і власних маґазинів амуніції.

Сповіщаючи про цей бій, віцеадмірал Марк Мичнер заявив, що американці завдали поражаючий удар не тільки японській фльоті, але й японській повітряній силі.

ЯПОНЦІ СКРІПЛЯЮТЬ ОБОРОНУ ОКІНАВИ.

Американські війська на острові Окінаві посувалися далі на полудне й на північ. Їх офензива в полудневім напрямі стрічається зо зростаючим опором ворога. Не дивлячися на це, за останній день вони взяли там два села.

Офензива маринарів у північнім напрямі дає більше поле до діяльности, бо остров там розходиться й творить півостров, висунений на захід. Маринарі стараються заняти базу півострова, аби замкнути на ньому приявні ворожі війська. За останню добу вони посунулися там вперед дві милі.

Остання американська атака бомбовиків взяла собі за ціль знову летинща на полудневій кінчині острова Кіюшу.

ВІДРІЗУЮТЬ ЯПОНЦІВ НА ПІВДЕННІМ ЛЮСОНІ.

Американські війська в південній частині филипинського острова Люсону посунулися з міста Кляґуни на 17 миль на полудне та заняли місто Таябас, чим вони немовби заткали японські війська на південній частині острова.

Японці втратили досі в Филипинській кампанії 314,785 вояків.

БРИТІЙЦІ ВЛАШТОВУЮТЬ НІМЦЯМ НОВУ ПАСТКУ Й БОМБАРДУТЬ БРЕМЕН.

На західному фронті в Европі аліянтські війська далі окружають розбиті німецькі армії та стараються довести війну на тім фронті до скорого кінця.

На північній частині цього фронту британці створюють пастку для німців у Голяндії, де маршал Монтґомері взявся такої дивної тактики, що піймані в полон офіцири признаються, що вони зовсім її не розуміють; не знають, в якому напрямі британські війська йдуть. Друга Британська Армія находиться несповна 7 миль від німецького порту Бремена та обстрілює його з гармат.

Девята Американська Армія обійшла повзами місто Ганoвер та розбиває німецькі війська на північній німецькій рівнині. Перша Американська Армія, посунувшися вперед 15 миль, взяла в німецьких шпиталях коло Ґотінґена понад 15,000 ранених німців. Сема Армія несподіваним маневром заняла Крайльсгайм з його летнищем. Американські інженіри викінчили міст на ріці Везері.

„НІМЕЦЬКІ ВОЯКИ ВОЮЮТЬ ЯК ЮРБА".

Американський кореспондент Фредерик Ґрейм, що тепер находиться при Першій Американській Армії, каже, що німецькі вояки вже не проявляють такої охоти гинути за Німеччину, яку вони проявляли, коли аліянтські війська висаджувано в Нормандії. Воєнний настрій серед них сильно заломався; не видно його навіть серед тих, що недавно вифасували щедрі пайки харчів, солодощів та нове одіння. Поразки Німеччини видимо заломляють патріотичний дух. Німці воюють уже не як вояки, а юрба цивілів.

Один американський сержант сказав про це: „Я певно не любивби, якби американці воювали так, колиб до їх краю вдирався ворог. Вони воюють як люди, яким зовсім не лежить на серці оборона рідного краю".

ЧЕРВОНА АРМІЯ ВОЮЄ НА ВУЛИЦЯХ ВІДНЯ.

Червона Армія відкрила загальний наступ на німецький балтійський порт Кеніґсберґ. Там узято в полон 17,000 німців.

На вулицях Відня йдуть завзяті бої. Червона Армія добула вже три залізничі двірці та арсенал. Інші відділи Червоної Армії обійшли Відень та пішли на добуття Лінцу, сториці Горішньої Австрії.

Московське радіо проголосило австрійцям, що Совєтський Союз трактує Австрію як осібну державу та не думає зміняти в Австрії суспільний устрій.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Японія бачить напис на стіні

Нема відай тепер сумніву, що Японія вже бачить те саме, що бачить Німеччина, що саме обі вони найшлися в положенню вавилонського царя Валтасара, що пючи зо своїми дуками, жінками й наложницями з золотого посуду, винесеного з єрусалимського храму, бачив на стіні напис, що значив: Обчислив Бог царство твоє і поставив йому конець. Коли японський цісар відкликає міністерський кабінет, зложений з крайних мілітаристів, та на його місце каже створити новий кабінет людині, що колись тільки чудом урятувалася від замаху тих мілітаристів на „старих миролюбних зрадників", то це може означати тільки одно: публичне признання банкротства мілітарного режіму Японії.

Японський цісар ще може говорити японцям, що він робить це, аби створити ще могутніший кабінет, бо японський цісар, брехавши народови стільки разів, мусить брехати до останку. Та в широкому світі ніхто цим певно не здуриться: світови Японія сказала, що вона вже знає, що вона війну програла. Балачка про ще могутніший міністерський кабінет це продовжування тої самої брехні, що називала упалий тепер кабінет „кабінетом певної перемоги"; тої самої брехні, що називала „Бритвою" японського адмірала, що тепер на всі лади втікає від бою, а „Тигром" того премієра, що тепер уступає як не досить могутній.

Японія бачить свою будучність як темну, але зате певну. Буде вона розгромом для політики нахабства, напасти, що ще на початку цього століття зазначилася нападом на Корею, а десять літ тому новим нападом на Китай, а кілька літ тому напастями на Америку, Францію, Анґлію, Голяндію. Початкові успіхи Японії в цій політиці напастей зеднали її приязнь усіх напасників у світі. Коли імперіялістична Японія створила союз з націстичною Німеччиною й фашистівською Італією, то це було зовсім природне завершення поступу політики напастей. Здавалося тоді Японії, що вона створить на Сході Азії й на Пацифіку величезну імперію, котра колись покорить усі народи Азії та зчасом перемінить на рабів всі народи обох Америк.

Ця чудова мрія почала померкати, як Вісь почала ломатися, наперед в Італії, потім у Німеччині. Чим ближче до упадку Німеччини, тим ближче до сконцентровання сил Аліянтів проти Японії. Коли Японія не давала собі ради з Аліянтами, коли вони мали руки заняті Німеччиною, як зможе вона дати собі з ними раду, як вони всі сили свої повернуть проти неї? Як їй було важко воювати, коли мала мир зо Советським Союзом, то на стільки важче стане їй, як їй прийдеться хочби держати на поготівлю армію на випадок, як прийде до війни з тим могутнім противником?

Що означає програна для Японії, не важко вгадати.. Японські націоналісти певно будуть упевняти японців, що вони колись ще дістануть нагоду до реванжу, що дістануть нагоду відбити все страчене та добути те, чого не добули тепер. Одначе, якраз їх говорення буде осторогою для Аліянтів поставити японців у такий стан, аби вони вдруге вже не могли накоїти в світі стільки лиха, кілько вони накоїли. Це значить упадок не тільки японської імперії, але й февдалізму, цісарства, армії й індустрії, що були її головними стовпами та привідцями напастей довкола себе.

Уже не злитись, а втопитись у російському морі

У Советах немає несподіванок, коли іде про великі, програмові справи, про напрямні советської внутрішньої чи заграничної політики. Усе, що діється і є часом таким дивним для того, що не обзнакомлений з советськими методами діяння і правління, є для советських верхівок методичним, послідовним, давно передуманим і уплянованим.

З такого боку треба глядіти теж і на ту фазу советської політики, що здійснює найдалі йдучі пляни царської Росії, з її обрусінням, славянофільством, територіяльною експанзією в Европі та Азії, та з походом світла з Москви проти „гнилого заходу". Сталін є тепер тим, що здійснює ті давні всеросійські пляни і мрії, надавши їм ще окремого розмаху, звязаного з комуністичною ідеольоґією, пристосованою до російських інтересів.

Маючи ось таке на увазі, пригляньмося тепер тому советсько-московському змаганню, що спрямовує всі словянські ріки до російського моря. Не минуло кілька років від московсько-советського славянофільства, що то виявляв себе в намаганню „старшого брата" охоронити „слабшого", як ми свідками, що Москва не вдоволяється уже самим загарбанням словянських земель, але просто ставить словянам вимогу, щоб виреклись своїх різних мов, а приняли одну спільну мову, себто мову московську. І то не тільки для певних цілей і потреб, але для щоденного вжитку.

Іншими словами московська мова малаб тепер заступити словянам їхні рідні мови.

Очевидно, хто знає московсько-советські ходи, той знає і те, що такі речі є добре підготовлені в Москві, в партії, ще заки їх зачнеться здійснювати. Спершу такі „ідеали" популяризується. Це так, щоб виглядало, що все це виходить „з народу". В такий спосіб відбуваються „сфедерування" різних країв і народів з Москвою, що то зачинаються від сфабрикованих чекістами прохань, щоб Сталін ласкаво змилосердився і приняв той чи інший нарід, чи там край, під свій покров, чи в склад своєї федерації. Комуністи знайдуться всюди, а тим самим всюди знайдуться і квізлінги, що звернуться з такими проханнями до Сталіна і Москви. А це для Москви вистарчальним. Це вже так, якби відбулось всенародне голосовання і якби 99% людей це потвердило, бо один чи два проценти то вже сам советський уряд наказує лишити на „опозицію", щоб нею обдурювати світ, що все відбулось законно.

Так бувало досі з народами, коли йшло про їхню територію і державність. А тепер буде подібне, коли іде вже й про їхню мову. А що такого треба надіятись, на це вказує наглядно те, що сталося в Болгарії, в Софії, де відбувався четвертий Всесловянський Зїзд. Досі три такі зїзди відбувались в Европі в Москві. Та тепер, як Болгарією править советський ґенерал, а советська влада пильно доглядає, щоб кожного дня ліквідовано розстрілами усяку справжню чи видуману опозицію, то вже можна було відбути в столиці ось такого краю і советський Всесловянський Зїзд в такий самий спосіб, якби це відбулось у самій Москві.

Що більше, в Болгарії можна би осягнути куди більше, подумали собі на Кремлю, бо там можна самими болгарськими устами сказати щось таке, що далеко ліпше звучить, коли воно сказане в Болгарії, ніж колиб було сказане в Москві. Бо якби в Москві сказали, що болгарському народови треба зректися своєї мови і приняти замісць неї російську мову, то це виглядалоб перед світом не дуже добре. Сказалиб, от Москва натискає! Та Москва знає, як використовувати нагоди та коли їй треба ось такі речі здійснювати. Як обсадиться Болгарію чекістами і переберется всю владу в советські руки, то на це є завжди виправдання: воєнні обставини. А такому, хто може спротивитись, хто може це скритикувати? Значить, це ніби тільки так зложились обставини, що „визволена" Болгарія стала місцем, в якому відбувся заарանжований Москвою Всесловянський Зїзд! Це тільки тому, що Болгарія хоче віддячитись за „визволення"! Чи не ясне?

Тепер тільки питання, чим і як віддячитись? І тут приходимо до самої справи.

Екзарх православної болгарської церкви Стефан (як і інші йому подібні екзархи, митрополити та архієпископи) сповнив отсе місію квіслінґа болгарського народу. Він пішов на зустріч російському шовінізмови і обрусінню, реферуючи на тім Всесловянськім Конгресі справу приняття російської мови як обовязкової для усіх словян не тільки в міждержавних чи міжнародних відносинах між словянами, і не тільки в уряді чи школі, але навіть і в домашньому життю словян.

Очевидно, що ось така резолюція була ухвалена одноголосно всіми п р и с у т н и м и там репрезентантами словян, включно з представниками польського уряду в Люблині. Як інакше могло бути? Таж у проводі були советські урядовці, що прибули з Москви, щоб цього доконати!

Зприводу цеї події пригадуємо, що як у Советах видавали книжку в память Шевченка з присвятами поетови збоку письменників інших народів, то там написали і видрукували, що ще до якогось часу треба, щоб українська мова існувала в Советах. Пізніше вже буде одна — російська. Та видно, що цей процес тепер Москва приспішує, чуючись сильнішою наслідком перемог на воєнному фронті та на міжнародній арені.

Як бачимо, то тепер у Советах ліквідуються не тільки свободи народів, але скорим темпом іде вже ліквідація й їхніх національних особливостей і культур, а навіть ліквідація їхніх рідних мов.

Що така, а не інакша була советсько-московська програма від самого початку, це відоме тим, хто вглиблювався у суть московського комунізму. Звідси походять теж і ті всі „чистки" в Україні, що їх жертвою падали українські письменники, що бажали бачити в Україні українську культуру. Звідси походять і чистки української мови, що мають на цілі зближити ту мову до московської й тим влекшити цілковитий перехід України з української мови на московську.

Як бачимо, життя в Советах, коли іде про словян, входить звільна у нову фазу. Як довго потриває той процес цілковитого обмосковлення словян, не знати. Як і не можна твердити, чи і оскільки він вдасться. Методи советського правління й здійснювання їхніх плянів є такі, що їм подібних досі людство не знало. Можна тільки припускати, що хіба цілі народи так легко не підуть на заріз і не зречуться так скоро того, що їм було найдорожче. Бо якщоб тут ходило тільки про визнання російської мови дипльоматичною мовою чи урядовою, то ще можна би над тим дискутувати, але якщо іде про цілковите опанування цею мовою цілого життя словянських народів, то це вже щось таке, що повинно обурити всіх словян до найвищого ступня.

Від Німеччини до Японії

Найбільша активність слідна тепер у Вашингтоні між тими, що приготовляють пляни для Німеччини. Цим занятий секретар стейту, війни й скарбу. Про секретаря Морґентава говорять, що він тепер на першому місці. Це тому, що його пляни в справі Німеччини можуть саме тепер здійснитися. Ці пляни були проголошені негайно після конференції в Квебеку, в вересні минулого року, і вони тоді викликали великий заколот в політичному світі.

Проте його плян, з дрібними змінами, переводять у практику. Німеччину ділять на смуги для поділу контролі поміж держави Аліянтів, її поверхню обкраюють, розбирають фабрики великого промислу, вводять плян перевиховання цілої нації впродовж двох ґенерацій. Під таким натиском яких 30 міліонів німців будуть мусіли забратися із своєї землі й шукати прожитку в інших частях світу. Це тому, бо як не стане в Німеччині промислу, то сама земля не виживить усіх позіставших при життю німців.

Високі урядовці, за вістками кореспондентів, є того погляду, що плян Морґентава, або щось дуже подібне, обговорено на конференції в Ялті і він буде приноровлений не лише в американській окупаційній смузі. У Вашинґтоні кажуть, що президент Рузвелт поробив великі уступки на користь Сталінської політики, щоб приєднати його до пляну світового замирення.

Друга справа, яка приспішує активність високих урядовців це боротьба на Пацифіку. Урядово передбачують, що після упадку Німеччини війна проти Японії займе ще два роки часу. Так само урядово думають і воєнні стратеґи. Отже можна говорити загалом про якийсь „урядовий" погляд.

Одначе приватно й урядовці мають свої погляди і деякі з них надіються скоршого покінчення війни. Вони кажуть, що „урядовий" погляд є песимістичний, як от був песимістичний погляд на війну проти Німеччини. Та безогляду на ці оптимістичні вислови у приватних розмовах, уряд приготовляє матеріяли, людей і всю політику на дволітну війну проти Японії вже після заняття Німеччини. Ці песимістичні пляни є теж причиною, чому не переводять нагло реконверзії, як вже були зачали останнього року, а потім її припинили. Реконверзія буде наладжувана ступнево, а покищо уряд дальше закуповує воєнні матеріяли і домагається дальшого їх виробу від фабрикантів. Дивне в тому це, що ще перед 6 місяцями урядовий Вашингтон вірив у однорічну війну проти Японії після поразки Німеччини, а тепер уже говорить про дворічну війну.

Це не значить, щоб не могло статися інакше. Коли Японія останеться сама на полі бою, вона може зголосити від себе цілковиту здачу. Одначе військова команда не радить урядови давати якісь спеціяльні надії Японії, щоб приспішити кінець війни, поки американська армія не ввійде на японську землю. Дехто думає, що як американські війська стануть твердою ногою на головнім японськім острові, тоді щойно можна надіятися якогось мирового кроку збоку Японії.

У Вашингтоні панує погляд, що щойно за рік наша армія буде готова до ґенеральної атаки на Японію. Треба перевезти буде армії з Европи на Тихий океан а впарі з тим розбудувати постачання харчів і матеріялів. Щойно, як усе буде докладно наладжене, піде остаточний напад, який може тривати цілий рік. Отже це є той дворічний плян у кампанії проти Японії.

Для умотивування конечности такої акції урядовці нагадують, як було з виправою на Европу. Там у початках виправа обмежувалася до операцій фльоти і літаків, заки можна було поставити армію в цілковитім боевім виряді.

Минуло яких два й пів року, від коли анґлійці спинили німців коло Ель Алямейн в Африці, а щойно кілька місяців пізніше зробили тесаме росіяни коло Сталінграду. Це був щойно початок відвороту для німців. Тоді теж розпочався перевіз вояків і матеріялів з Америки до Анґлії для наладження наїзду на французьке побережжя в Нормандії, а його виконано щойно минулого червня. Тепер, аж по 9 місяцях починається справжня перемога.

Таке саме треба представити собі і на Тихому океані. Дотепер це була війна морська і повітряна. Операції на суші, які розпочалися при помочи маринарів у Ґвадальканаль 7. серпня 1942 року йшли на малу скалю. Найбільша кампанія це було заняття Филипинів останньої осени. Повітряні налети на ворога були дуже ефектонві і поражаючі, але теж не на великі розміри в порівнанню з нападами на Німеччину. Вони приневолили японців до відступу на сусідні острови, але вони не винищили японської армії.

З цього порівнання виходить, що проти Японії треба буде перевести такі самі точні приготовання, як проти Німеччини, а це забере багато часу. При тім треба ще рахуватися із велитенськими просторами, на яких ведеться війна проти Японії і з віддалю від домашніх баз.

Рудіярд Кіплінг

Замітки із Сан Франсиско

Все те мені подобалося і до деякої міри притупило підозріння, яке в мене вже було глибоко вкорінилося. Згодом цей синьо-окий чоловічина відкрив, ба навіть і обстоював своє відкриття, що я маю нахил до грання в карти. [Це він вмовляв у мене досить незручно, але це була моя вина, бо я йому дався повести лише до половини і він не міг розвинути свого повного таланту вмовлювання]. Після цього я перекривив голову на один бік, а водночас удавав, що я неабиякий мудрець і наводив ці й ті слова із гри в покера, але вживав їх в таких прикладах, що викликали сміх. Мій приятель тримав себе напричуд добре і йому якось удалося, бо за пять мінут ми ніби цілком припадково зайшли на таке місце, де ми могли грати в карти, а також ставити ставку на льотерію стейту Луїзіяни. Вкінці він поставив до мене запит, чи я заграю?

„Алеж ні", кажу я. „Для мене карти не мають значіння, ані не забивають часу. Але, допустімо, що я стану грати. Як тоді ви і ваші приятелі візьмуться до цього? Чи будете грати так попросту, чи розпіячите мене, чи може — бо знаєте, я ґазетяр і тому я був би вдячний, колиб ви мені розповідали щось про візджування дикого коня?"

Можете собі уявити, як мій синьо-окий приятель закляв мене усіми своїми богами, наліво й на право. Він навіть закляв ті самі найліпші циґари, які він мені дав в дарі передтим. Але, як минуло його обурення, він успокоївся і став пояснювати. Я перепросив його за те, що він через мене втратив цілий вечір і ми провели решту часу разом дуже приємно.

Він зрозумів, що він недокладно мене оглянув, що не мав світського досвіду і що заскоро взявся до свого ремесла і це було причиною його невдачі. Але потім він мав нагоду пімститися на мені, бо сказав:

„Питаєте, як би я грав з вами? Ви в своїй розмові згадали про гру в покера. Я був би грав з вами вітверто і був би вас натягнув. Мені зовсім не булоб треба аас розпіячувати. Ви не розумієтеся на грі, але те, що я на вас не порозумівся, робить мене хворим".

Він так впялив у мене очи, начеб я зробив йому кривду. Сьогодні я вже знаю, як це є, що знавець візджування дикого коня, який знає свої трики, потрапить це робити з року на рік або з тижня на тиждень. Таксамо і грач у карти з іншого підсоння вміє заманювати свої жертви. Він перемінює їх на своїх невільників при помочи підхлібства подібно, як змий обезсилює очима кріл ика. Цей припадок пригнобив мене, бо я пізнав, що я залишив невинний Схід в Азії далеко поза собою і прибув до краю, в якому людина мусить доглядати сама себе. Навіть мій власний готель був пообвішуваний оповістками, щоб я замикав свої двері на ключ, щоб я віддавав дорогоцінності до переховання готелевому управителеви. Бо то білий чоловік, коли зібється до купи з іншим білим, стає недобрим. Поплакуючи солодко з піснею О-Тойо (як мало я знав, тоді, що моє серце буде розранене наново) я заснув в цьому гамірному готелю.

Наступного ранку я попав у царство Спізнених Дідичів. Звісно, що в Америці нема князів, принаймні нема таких, що носять корону на голові, але якийсь благородний член якоїсь королівської родини приняв мій поручаючий лист. Заки день минув, а я вже став членом двох клюбів і мав запрошення на обіди та на приняття. Оцей князь, який все збільшав свої фінансові операції, не мав причини, як зрештою не мали ніякої причини й інші такі як він, його приятелі — напружувати себе для якогось там британця. Та всетаки він доти не спочав, доки не зробив для мене усього, що було в його силах, подібно як це робить мати для своєї дочки-дебютантки. Чи знаєте ви припадково Клюб Богемістів у Сан Франсиско? Кажуть, що його слава поширена по цілому світі. Його створили ще на лад Дикунів люди, що писали або рисували події. Але він розрісся просто до нереспубліканських р о с к ошів. Володарем того міста є тепер пугач — так, пугач, що стоїть на черепі й на схрещених костях мерця. Він отже нагадує завзято мудрість письменника при кінци його надій на безсмертність. Пугач стоїть коло сходів. Є це статуя висока на чотири стопи, вирізьблена з дерева, його крила примоцовані до вимальованої стелі. Його відбитку побачите теж на листовім папері і на стінах.

Пугач це Старовинна Почесна Птиця. Під його крилами я мав привилей розмовляти з білими людьми, яких життя не було приковане до звичайного правила праці. Це були такі люди, що писали журнали „маґазини", замісць перечитувати їх у поспіху вчасі відпочинку від бюрової праці; були такі, що малювали картини, замісць того, щоб вдоволятися дешевими друкованими відбитками інших образів, що їх можна закупити при ліцитації річей якогось осібняка. Я мав усі права товариських зносин, яких позбавила мене Індія, оця твердосердна мачуха Колекторів. Ступаючи по мягких диванах і вдихуючи кадило циґарів вищого сорту, я мандрував з кімнати в кімнату, приглядаючися образам, на яких члени Клюбу зробили карикатури із себе, своїх приятелів і з їхніх намірів В образах відбивалася хитра французька відвага, щоби представити зручно роботящість намальованих людей в такий спосіб, щоб їх вигляд апелював просто до серця глядача А прецінь це зовсім було у французькому стилю. Сухий спосіб представлювання людини, майже цілком на голяндський лад,— оце саме творило різницю стилю. Чоловік малював образ вчасі розмови — це було певним.

(Дальше буде).

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ

Головна Контрольна Комісія У. Н. Союзу подає свій звіт з переведеної контролі над майном і діловодством У. Н. Союзу за шість місяців, то є від 1-го липня до 31-го грудня 1944 року, і рівночасно подає річний звіт від 1-го січня до 31-го грудня 1944 року.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ від 1. липня 1944 до 31. грудня 1944 р.

З початком липня 1944 р. було повнолітніх членів		32,318
За час 6 місяців:	принято нових членів	1,263
	принято наново	230
	принято з переступними листами	204
	принято з інших кляс	44
	принято зі старого роду обезпечення	3
	Разом	34,062
За час 6 місяців:	суспендовано	337
	відійшли з переступними листами	210
	відійшли до інших кляс	43
	відійшли до нового роду обезпечення	3
	відійшли зо зворотом у готівці	44
	відійшли на безплатне продовження	11
	відійшли на виплачене обезпечення	7
	померли	182
	Разом	837

Віднявши 837 від 34,062 дістанемо загальне число повнолітніх членів з кінцем грудня 1944 р. 33,225

Крім активних членів в Союзі є іще 72 членів на виплаченому обезпеченні, а 345 на безплатному продовженні.

Департамент старших членів збільшився за пів року на 907 членів.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗУ.

З початком липня 1944 р. було всіх дітей членів		10,950
За час 6 місяців:	принято нових дітей членів	983
	принято наново	91
	принято з переступними листами	85
	принято з інших кляс	41
	Разом	12,150
За час 6 місяців:	суспендовано	240
	відійшли з переступними листами	86
	відійшли до повнолітних членів	527
	відійшли до інших кляс	41
	відійшли зо зворотом у готівці	10
	відійшли на виплачене обезпечення	3
	відійшли на безплатне продовження	3
	померли	13
	Разом	923

Віднявши 923 від 12,150 дістанемо загальне число дітей членів з кінцем грудня 1944 р. 11,227

Крім повищого числа дітей, в Союзі є іще 25 дітей на виплаченому обезпеченні, а 245 на безплатному продовженні.

Молодечий Департамент збільшився за пів року на 277 дітей.

РУХ ПОВНОЛІТНИХ ЧЛЕНІВ ЗА 1944 РІК

З початком січня 1944 року було повнолітних членів		31,660
У 1944 році:	принято нових	2,200
	принято наново	437
	принято з переступними листами	356
	принято з інших кляс	72
	принято зо старого роду обезпечення	5
	Разом	34,730
У 1944 році:	суспендовано	658
	відійшли з переступними листами	355
	відійшли до інших кляс	71
	відійшли до нового роду обезпечення	5
	відійшли зо зворотом у готівці	64
	відійшли на безплатне продовження	14
	відійшли на виплачене обезпечення	10
	померли	328
	Разом	1,505

Віднявши 1,505 від 34,730 дістанемо загальне число повнолітних членів з кінцем грудня 1944 року 33,225

Повнолітні члени були обезпечені в таких клясах:

У старому роді обезпечення	307
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками до 70 року життя	798
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками впродовж 20 років	7,041
В обезпеченні платнім за життя з вкладками впродовж 20 років	4,059
В новім обезпеченні на ціле життя для нових членів	8,147
В новім обезпеченні на ціле життя для старих членів	12,873
Разом	33,225

РУХ ЧЛЕНІВ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ЗА 1944 РІК:

З початком січня 1944 року було всіх дітей членів		10,400
У 1944 році:	принято нових	1,885
	принято наново	174
	принято з переступними листами	182
	принято з інших кляс	87
	Разом	12,728
У 1944 році:	суспендовано	478
	відійшли з переступними листами	179
	відійшли до повнолітних членів	711
	відійшли до інших кляс	87
	відійшли на виплачене обезпечення	4
	відійшли на безплатне продовження	4
	відійшли зо зворотом у готівці	22
	померли	16
	Разом	1,501

Віднявши 1,501 від 12,728 дістанемо загальне число дітей членів з кінцем грудня 1944 року 11,227

Діти були обезпечені в таких клясах:

У клясі I. Молодечого Департаменту	4,543
У клясі II. Молодечого Департаменту	1,349
У клясі III. Молодечого Департаменту	2,290
У клясі 4P на $ 250 Молодечого Департаменту	53
У клясі 4P на $ 500 Молодечого Департаменту	1,224
У клясі 4P на $1000 Молодечого Департаменту	290
У клясі 5E на $ 250 Молодечого Департаменту	190
У клясі 5E на $ 500 Молодечого Департаменту	1,079
У клясі 5E на $1000 Молодечого Департаменту	209
Разом	11,227

Маючи на увазі, що з початком 1944 року було всіх повнолітних членів і дітей разом 42,060, а знов з кінцем 1944 року те загальне число виносило 44,452, то загальний приріст у членах за рік 1944 виносив 2,392.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конґресового Комітету жертвували: від. 375 У. Н. Н. Союзу з Джерзі Сіті, Н. Дж. $10; А. Королик з Ню Йорку, Н. Й. $5; К. Качмарова з Сейнт Пол, Мін., $5.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Честер, Па. — У відповіди на запити в справі Масового Віча: 1) Надіслане буде поміщене в Юкрейніен Вікли. 2) Надіслані новинки з місцевостей є подавані в газеті на першій стороні, коли вони є справжніми новинками, себто виявляють якийсь особливий моральний, матеріяльний, чи мистецький успіх, чи є такою подією, якої деінде не було, а яка заслуґує на те, щоби була розреклямована.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА ВІД 1. ЛИПНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1944 РОКУ. — ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.

П Р И Х О Д И:

	З місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від морґеджів	Процент від позичок	Процент з банків	Заробок на бондах	Чинш від реальностей	Сирітські части	Звороти до нар. фонду стип. і т. п.	Звороти резерви і Мол. Деп
Липень	70,949.39	5,198.78	1,255.86	3,333.54	170.12		10,492.67	450.00	15.42	519.80
Серпень	65,318.86	5,811.00	1,548.13	2,335.77			9,695.36		23.88	1,508.66
Вересень	62,757.74	22,170.52	5,955.54	2,750.48			10,837.76	827.38		908.30
Жовтень	64,853.86	4,665.40	2,514.65	2,863.77		674.99	10,074.97	1,500.80		2,879.45
Листопад	65,058.61	3,994.08	1,475.51	1,218.32		2,580.83	9,717.60	1,670.00		2,119.10
Грудень	66,724.28	17,051.83	12,822.94	1,482.14	130.42		10,471.46	2,136.51	456.42	2,047.70
Разом	395,662.74	58,891.61	25,572.63	13,584.02	300.54	3,255.82	61,289.82	6,584.69	495.72	9,973,01

	Інші звороти	Друкарня книгарня і т. п.	Сплати морґеджів	Продаж і сплати бондів	Сплати членських позичок	Продаж реальностей	Переноси на обниження реальностей	Прихід Друкарні і Книгарні	Сплати нотів і процентів		РАЗОМ
Липень	1,143.82	78.67	2,578.64	18,463.33	6,912.70	111,000.00		9,149.97			241,712.71
Серпень	3,362.11	137.93	7,702.00		7,789.70			5,825.14			111,058.54
Вересень	1,227.20	115.08	11,422.17		5,929.67	16,000.00		6,398.35			146,895.19
Жовтень	4,232.81	454.02	5,750.24	59,952.54	6,629.66	18,000.00		6,078.86			191,126.02
Листопад	527.85	485.10	2,766.84	70,795.36	5,953.84	4,687.36		8,045.51			181,095.91
Грудень	10,122.77	1,154.22	110,063.18		7,090.51	89,634.99	39,000.00	7,333.37			377,722.74
Разом	20,616.56	2,425.02	140,283.07	149,211.23	40,306.08	239,322.35	39,000.00	42,831.20			1,249,611.11

Р О З Х О Д И:

	Посмертний фонд	Адміністраційний фонд	Резервовий фонд	Конвенційний фонд	Запомоговий фонд	Народний фонд	Сирітський фонд	Фонд Згоди Братств	Інвестиція в морґеджах	Інвестиція в бондах
Липень	27,545.75	25,903.01			1,691.83	674.33	674.61	299.44	77,000.00	
Серпень	39,788.63	14,379.54	141.35		2,508.93	335.00	258.30	293.10		
Вересень	26,715.44	16,017.51			1,754.79	1,335.00	893.88	292.51	13,000.00	103,493.86
Жовтень	22,794.91	23,662.18			1,579.20	350.00	633.51	292.51	17,000.00	78,125.00
Листопад	45,096.26	14,939.52			3,159.73	500.00	1,346.46	294.87	723.75	544,636.25
Грудень	61,497.15	31,794.25			2,768.86	2,257.19	6,232.78	294.87	60,089.10	80.47
Разом	223,433.14	126,696.01	141.35		13,433.34	5,451.52	10,039.54	1,767.30	167,812.85	72[illegible]

	Інвестиція в реальностях	Позички членам	Друкарня і книгарня	Notes	Інші розходи	Contingent Fund				РАЗОМ
Липень		3,704.11				39.05				137,532.13
Серпень		2,592.67				262.45				60,559.97
Вересень		2,308.00				32.46				165,843.45
Жовтень		2,861.92				38.30				147,337.58
Листопад		1,617.49				260.41				612,574.74
Грудень	84,634.99	1,842.52				25,434.21				276,926.39
Разом	[illegible],634.99	14,926.71				26,066.88				1,400,774.21

ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА 1944 РІК.

П Р И Х О Д И:

	З місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від морґеджів	Процент від позичок	Процент з банків	Заробок на бондах	Чинш від реальностей	Сирітські части	Звороти до нар. фонду стип. і т. п.	Звороти резерви і Мол. Деп
1-ий ½ рік	413,727.92	53,603.45	17,640.64	32,435.76	198.15	13,219.85	77,847.14	4,991.16	522.51	3,97[illegible].30
2-ий ½ рік	395,662.74	58,891.61	25,572.63	13,584.02	300.54	3,255.82	61,289.82	6,584.69	495.72	9,978.01
Разом	809,390.66	112,495.06	43,213.27	46,019.78	498.69	16,475.67	139,136.96	11,575.85	1,018.23	13,955.31

	Інші звороти	Друкарня книгарня і т. п.	Сплати морґеджів	Продаж і сплати бондів	Сплати членських позичок	Продаж реальностей	Переноси на обниження реальностей	Прихід Друкарні і Книгарні	Сплати нотів і процентів		РАЗОМ
1-ий ½ рік	8,452.72	388.10	60,212.50	310,352.77	38,116.75	44,700.00		36,848.24	12.00		1,117,246.96
2-ий ½ рік	20,616.56	2,425.02	140,283.07	149,211.23	40,306.08	239,322.35	39,000.00	42,831.20			1,249,611.11
Разом	29,069.28	2,813.12	200,495.57	459,564.00	78,422.83	284,022.35	39,000.00	79,679.44	12.00		2,366,858.07

Р О З Х О Д И:

	Посмертний фонд	Адміністраційний фонд	Резервовий фонд	Конвенційний фонд	Запомоговий фонд	Народний фонд	Сирітський фонд	Фонд Згоди Братств	Інвестиція в морґеджах	Інвестиція в бондах
1-ий ½ рік	242,538.44	110,156.81			11,811.70	5,390.22	3,469.34	1,781.80	34,457.00	83[illegible],427.94
2-ий ½ рік	223,438.14	126,696.01	141.35		13,463.34	5,451.52	10,039.54	1,767.30	167,812.85	726,335.58
Разом	465,976.58	236,852.82	141.35		25,275.04	10,841.74	13,508.88	3,549.10	202,269.85	1,563,763.52

	Інвестиція в реальностях	Позички членам	Друкарня і книгарня	Notes	Інші розходи	Contingent Fund				РАЗОМ
1-ий ½ рік	11,187.36	3[illegible],210.54				892.51				1,292,323.66
2-ий ½ рік	84,634.99	14,926.71				26,066.88				1,400,774.21
Разом	95,822.35	48,137.25				26,959.39				2,693,097.87

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА ШІСТЬ МІСЯЦІВ

Готівка з кінцем 30 червня 1944 року осталася	$ 473,026.45
Прихід за час від 1 липня до 31 грудня 1944	1,249,611.11
Разом	$1,722,637.56
Розхід за час від 1 липня до 31 грудня 1944	1,400,774.21
Готівка з кінцем 31 грудня 1944 остається	$ 321,863.35

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1944 РІК:

Готівка з кінцем 31 грудня 1943 року осталася	$ 648,103.15
Прихід від 1 січня до 31 грудня 1944 року	2,366,858.07
Разом	$3,014,961.22
Розхід від 1 січня до 31 грудня 1944 року	2,693,097.87
Готівка з кінцем 31 грудня 1944 остається	$ 321,863.35

БІЛЯНС

Стан чинний:

Готівка	$ 321,863.35
Морґеджі	938,563.57
Бонди	4,876,088.02
Реальности	610,500.00
Позички членам	486,132.18
Друкарня і книгарня	5,751.67
Ноти (векслі)	300.00
Разом	$7,239,198.79

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$6,580,660.90
Посмертний фонд старого роду обезпечення	75,780.68
Адміністраційний фонд	198,368.23
Резервовий фонд	13,651.63
Запомоговий фонд	101,551.53
Народний фонд	15,161.13
Конвенційний фонд	56,248.89
Contingent Fund for protection of Investment & Mortality	92,310.74
Фонд Згоди Братств	19,556.63
Сирітський фонд	85,908.43
Разом	$7,239,198.79

(Дальше буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Збори Стейтової Орґанізації.

Дня 26. березня б. р. відбулися в Ню Гейвен наради і збори Українсько - Американської Стейтової Орґанізації Стейту Конетикат, на які прибуло 82 делеґатів і делеґаток з різних місцевостей. Предсідник п. Д. Чернявський з Бриджпорт, Конн. відкрив засідання, згадуючи, що нема між нами касієра, бл. п. п. Бека, якого память пошановано повстанням з місць. На секретаря покликано п. Йосифа Керлейзу.

Головним референтом був д-р В. Ґалан з Філядельфії, що представив обширно справу орґанізовання допомоги українським жертвам війни, заявляючи, що вже працює Злучений Українсько - Американський Допомоговий Комітет, затверджений владою та під контролею влади. Далі розповів бесідник про американські допомогові організації, з якими наш Комітет співпрацює, та при яких помочі збирає інформації про українські жертви війни в Европі. Цей доклад був дуже інтересний і тепер уже дитина розуміє, чому нам треба нашого допомогового комітету. Теж були запити у цій справі, на які д-р Ґалан давав вдоволяючі вияснення і відповіди.

Потім усі присутні одноголосно заявилися за попертя акції Українсько - Американського Допомогового Комітету в Філядельфії, щоб таким чином якнайскорше й найсправедливіше ратувати нещасних наших братів і сестер.

Була ще дискусія на тему, куди слати зібрані гроші, себто, чи до Стейтової Орґанізації, чи прямо до Комітету в Філядельфії. Ухвалено одноголосно, щоб слати до У. А. Д. Комітету в Філядельфії.

Мені, тут родженому, мило ствердити, що все пішло гарно й згідно. Тепер наш найважніший обовязок: Самим жертвувати і збирати жертви серед інших. Наша громада зачне збіркову загальну кампанію в місяці травні.

На зборах зібрано на руки п. Чернявського $91.

Йосиф Керлейза, секр.

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
847 N. FRANKLIN STREET
PHILADELPHIA 23, PA.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДАЛЬШЕ ПРО НАШІ ДІТИ.

У „Свободі" читала я статті про наші діти і було що читати. При декотрім слові можна було підсміхнутися, бо ми старі жінки справді „олд фешен", хоч би тому, що нас так діти називають. Мої діти мені пояснюють, що в тім нема нічого ображаючого, бо так й інші американські діти, навіть нечужинецького походження, жартом говорять до своїх батьків. Нераз скаже „май олд мен", то думаєте, що тато за це гнівається?

Я завважала, що батьки не ганять своїх дітей, хоч би були й найгірші. Вони звичайно кажуть „Ол райт", або „Ші из ол райт". А наші мами то чомусь хочуть великої пошани від своїх дітей. А як наша мама стане себе сама жалувати: „Ой, таж я тебе сину, доню, вигодувала, таж я так бідила, в школу давала", і як ще незнати-що пічне споминати, то аж гірко робиться. Бо чиж то нас хто силував мамами бути?

А як часом наші діти нам закидають, що ми зле думаємо, то буває таке, що вони справді мудріші і ми від них можемо чогось навчитися. Часом треба вдома з унуками посидіти, то для бабусь це не повинно бути прикре. Я думаю, що багато між нами таких „олд фешен" уже нема, бо наші діти вже повиростали, дечого навчилися і тому треба їм помогти та забавити їх дітей.

А подивімся на таких дітей, як вони до всього здібні, не лише до бійки, але до роботи. Я раз бачила на фармі, як один старокрайовий мужчина бився із американським молодим чоловіком. Наш чоловік трунув хлопця на землю, той схопився і відразу штурханцем старого в лице. Старий-дурний почав шукати за патиком, а заки найшов патик, то хлопець очи йому попідбивав так, що й не видів як патик піднести. Чуємо, як наші хлопці бють Гітлера. Як би їм не стало амуніції, то вони кулаками його добилиб. Американська молодь опірна і швидка, чи то хлопці, чи дівчата, а ми, крайові, того не досягнемо, бо нам здається, що ми аж замудрі. Наша мудрість то от зварити борщу, капусти, пирогів добрих на те, щоб нас муж похвалив. Як котра з нас минеться, то тоді наш муж за нас спімне, бо „стара добре варила". Але защо будуть нас споминати наші діти?

А. Деревляна,
Вайтстон, Н. Й.

СУМНІ НОВИНИ З ФРАНЦІЇ.

В „Свободі" була коретенька замітка про знищення німцями Бібліотеки ім. С. Петлюри. Цими днями я одержав від. б. бібліотекаря Івана Рудичева листа, в якім він подрібно повідомляє ось що:

„Підчас німецької окупації в червні м. 1940 р. Гестапо зломало замки з дверей Бібліотеки, забрало більшу частину книжок і вивезло до Німеччини, а Бібліотеку запечатали, аби ніхто не рушив її. 27. січня 1941 р. німці вивезли решту книжок, цінні музейні річи і колекції, а мене примусили їхати до Берліна працювати в німецьких бібліотеках. Пять разів вони вимагали від мене виїхати негайно, а вкінці сказали, як не виїду, то буду знищений. Тоді вже і приятелі мої уговорили мене, щоб я поїхав до Берліна і переконався, що сталось з нашою Бібліотекою? Я поїхав і довгих 15 місяців пробув в Берліні, та не міг нічого дізнатися про свою Бібліотеку. З Берліна хотіли мене післати до Праги, але ізза слабости моїх очей мене відправили з великими труднощами до Парижа. Хоч підчас окупації я був ніби вільний, але я відчував, що сиджу у вязниці. А як Аліянти звільнили Францію від ворогів, яка то була радість у нас всіх!"

Далі знова про Бібліотеку:

„А чи вона існує? Дванайцять років я працював в Бібліотеці, а тепер залишився як та сирота, без нічого. Злодії німці все забрали. Стара Бібліотека вмерла, але вона буде завжди жити в наших серцях. То є дуже важне для всіх тих, хто надсилає жертви на Бібліотеку. Пишіть про це до „Свободи" та до приятелів в Америці і в Канаді. Кожний українець мусить знати, що велику втрату Бібліотеки не можна покрити грішми, і українці, як в Америці так і в Канаді, повинні протестувати проти страшних німецьких звірств. Нім війна скінчиться, **українці повинні вимагати, аби німці звернули нам всю Бібліотеку, музейні і колективні речі.** Для німців, які хотіли знищити словян, надходить катастрофа, та вони на це заслужили.

„У мене явилась думка створити нову Бібліотеку. І я вірю, що мої приятелі, які допомагали, допоможуть мені і тепер.

„Наша українська еміґрація у Франції пережила свою Голгофту, та й далі несе тяжкий, невимовний хрест. Багато українців пішло з примусу до німців на працю, але яка то гірка доля чекає їх в будучому? Наша інтеліґенція страшно бідує. Наш славний бойовий ґенерал О. Удовиченко лежить тяжко хорий, мучиться, не має жадних матеріяльних засобів. Пані Петлюрова поховала свою єдину донечку Лесю, а тепер самітна, хора, живе в страшних злиднях і потребує помочі. Пишіть до добрих людей, щоб їй допомогли. Хай пишуть до неї потішаючи листи французькою мовою і надсилають на мою адресу. Не пишу про багатьох інших, але коротко кажу: скрізь — горе, злидні, руїна...

„Сам я живу в „шеку" без опалу і світла. Чекаємо на Вашу скору відповідь.

З любовою: Ваш Іван Рудичів.

Адреса: Mr. Ivan Rudicev, 3 rue de la Grande Chaumiere, Paris 6, France.

* *

Іван Рудичів, б. бібліотекар Бібліотеки ім. С. Петлюри, в Парижі, є відомий громадський діяч, журналіст, а за часів Української Держави був суддею Найвищого Суду. І. Рудичів був властиво єдиним дейним орґанізатором цієї славної і цінної Бібліотеки, і за 12 років її існування придбав їй багато цінних книжок і музейних та колекційних річей.

Як видно з листа, у Франції не знають про існовання в Америці Українського Конґресового Комітету і не знають про Канадійський Український Комітет, тому І. Рудичів надіслав мені ці інформації, як до свого приятеля, і просить їх оголосити. А теж не знають і про Український Допомоговий Комітет.

Хочеться вірити, що цей лист промовить до українського серця. Хто бажав би допомогти нашим еміґрантам у Франції, просимо надсилати на означену адресу гроші, але лише телеґрафічно і пакунки з харчами не більше 4 ф. 6 унцій.

о. Петро Білон,
Вунсакет, Р. Ай.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Збори Тов. Мир, від. 324, відбудуться в суботу, 14. квітня, в домі Укр. Громади при 23. і Бравн ул., в год. 7:30 ввечір. Просимо всіх членів не задовжуватись. — О. Горохівський, предс.; П. Максимович, кас.; М. Туркот, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Квартальні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 15. квітня, точно в год. 2. пополудні, в Набожинського. — І. Шеґера, предс.; Д. Федина, кас.; Н. Лісний, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори 204. відділу відбудуться в суботу, 14. квітня, в год. 8:15, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вулиця. — Уряд.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Вільні Козаки, від. 316, відбудуться в четвер, 12. квітня, в Нар. Домі, 831 Джозеф Еве., в годині 8. ввечір. Просимо всіх членів прийти на означений час. — Уряд: Д. Братусь, гол.; В. Гурянський, фін. секр.; Н. Магомет, кас.; В. Іванців, рек. секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Тов. Укр. Січ, від. 421, відбуде місячні збори в суботу, 14. квітня, точно в 8. год. ввечір. Просимо всіх членів явитися на час і заплатили союзові вкладки, бо секретар не може ходити по хатах. — За уряд: А. Береза, предс.; Т. Михнов, кас.; Й. Шеремета, секр., P. O. Box 165, Thomaston, Conn.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Тов. Згода, від. 294, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в суботу, 14. квітня, в год. 8. ввечір, в гали де все. Обовязком кожного члена є прийти і заплатити вкладку, щоб не бути суспендованим. Маємо важні справи до полагодження. Просимо привести кандидатів в члени, за що дістанете нагороду від Союзу. — За уряд: І. Король, предс.; Д. Гуминюк, кас.; Я. Салій, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Василія Вел., від. 87, повідомляє членів, що квартальні збори відбудуться 15. квітня, в гали парохіяльній при Елікот Ровд. Просимо всіх членів прийти і вирівнати свої вкладки. Уряд дасть звіт за квартал і будуть інші справи до полагодження. — К. Купер, предс.; І. Окаль, кас.; Н. Трояновський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 15. квітня, в год. 1. пополудні, 2965 Карпендер ул. Просимо всіх членів про присутність і незабувати привести своїх знайомих, що ще не є членами У. Н. Союзу, а ми радо їх впишемо. — П. Андрушків, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 25. березня 1945 р. помер від удару автомобілем 13-літній хлопець син Катерини і Л. Блдан,

ВАСИЛЬ БЛДАН,

член 147. відділу У. Н. Союзу в Алентавн, Па.

Покійний полишив у смутку родичів, трьох братів і три сестри. Похорон відбувся 28. березня з дому до церкви Преч. Діви Марії, а відтак на український цвинтар у Фулертон. — В. Й. П.!

І. Федорак, секр.

Дня 25. березня 1945 р. померла

МАРІЯ КОГУТ,

члениця від. 147 У. Н. Союзу в Алентавн, Па.

Покійна походила з села Радава, пов. Ярослав, Західна Україна. До У. Н. Союз увступила в 1923. році. Полишила в смутку мужа Івана, сина Михайла, що служить при американськім Ер Кор, дві дочки: Ольгу і Ганю. Похорон відбувся 29. березня з дому до церкви Преч. Діви Марії, а відтак при численній участи членів відділів 147 і 151 на український цвинтар у Фулертон. — В. Й. П.!

Дня 7. березня 1945 року помер у 52. році життя

ТЕОДОР ДЖУҐАН,

член Бр. св. О. Николая, від. 106 У. Н. Союзу в Шікаґо, Ілл.

Покійний походив зо Села Согорів, повіт Санок, Західна Україна. До Бр. св. О. Николая і У. Н. Союзу вступив 1915 року. Полишив у смутку жену Параскевію, 3 замужні дочки: Юлію, Анну, Зофію, 5 внуків, одну дочку самотну Ольгу та сина Василя, котрий служить при неві.

Похорон відбувся 13. березня з погребового заведення до церкви св О Николая, а з церкви на цвинтар св. Николая, Гіттінс Ровд і Десплейн Рівер при участи членів, родини, кревних і знайомих. — В. Й. П.!

Г. Дацьків, секр.

ТАРЗАН, ч. 1155. Здемаскований.

У Торвальдових обіймах було щось жорстоке. Джейн пізнала, що це не були обійми Тарзана.

Тепер вона вперше побачила чоловіка ясно. Неосліплена любовю до товариша пущі.

„Пусти мене", вона приказала „ти не Тарзан". Торвальд зрозумів, що йому не вдалася штука.

Він виняв ніж. „Ходи зі мною — спокійно", він приказав.